

รายการข้อมูลที 1.4

ผลการเบิกจ่ายค่าบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวร (ห่วงอนามัย / ยาฝังคุมกำเนิด)

ในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ผ่านระบบ E-Claim

ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

กรมอนามัย ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จัดทำโครงการสนับสนุนค่าบริการป้องกันและควบคุมการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ป้องกันการยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ปลอดภัย และป้องกันและควบคุมการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ โดยหน่วยบริการที่มีการจัดบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวร (ใส่ห่วงอนามัย / ฝังยาคุมกำเนิด) ให้แก่หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการให้บริการได้ในอัตรา 2,500 บาทต่อราย/ปีงบประมาณ โดยผลการเบิกจ่ายค่าบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวรแก่วัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี ด้วยวิธีการใส่ห่วงอนามัยหรือฝังยาคุมกำเนิด ผ่านระบบ E-Claim ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2557 ถึง 30 กันยายน 2563 เป็นดังตาราง

ปีงบประมาณ	ใส่ห่วงอนามัย		ยาฝังคุมกำเนิด		รวมให้บริการ	
	จำนวน (ราย)	ค่าบริการ (บาท)	จำนวน (ราย)	ค่าบริการ (บาท)	จำนวน (ราย)	ค่าบริการ (บาท)
2557 (5 เดือน : 1 พ.ค - 30 ก.ย.)	351	280,800	4,525	11,312,500	4,876	11,593,300
2558	338	268,160	10,102	24,978,158	10,440	25,246,318
2559	328	260,780	23,408	57,981,697	23,736	58,242,787
2560	111	88,800	36,497	91,882,500	36,608	91,971,300
2561	92	76,800	37,945	95,818,375	38,037	95,895,175
2562	85	68,000	44,069	97,170,750	44,154	97,238,750
2563	87	69,600	36,369	91,868,875	36,456	91,938,475

ตั้งแต่ปี 2557 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนค่าบริการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวร (ห่วงอนามัย/ยาฝังคุมกำเนิด) ให้แก่หน่วยบริการ ส่งผลให้มีจำนวนวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี เข้าถึงบริการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวรได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จาก 4,876 คนในปี 2557 เป็น 44,154 คนในปี 2562 แต่ในปี 2563 มีจำนวนวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปีที่เข้าถึงบริการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวรลดลงประมาณร้อยละ 17 (จำนวน 7,698 คน) ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่ สปสช.ที่กำหนดไว้ 44,000 คน ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นระยะๆ หน่วยบริการและหน่วยงานวิชาการต่างๆ มีภาระที่เร่งด่วนและจำเป็นในการป้องกันและควบคุมสถานการณ์ไม่ให้เกิดการกระจายของเชื้อดังกล่าว ดังนั้น งานบริการวางแผนครอบครัว/คุมกำเนิดจึงอาจมีความจำเป็นต้องหยุดให้บริการชั่วคราว ลดระยะเวลาและบริการที่ให้ลง เกิดภาวะชะงักงัน ขึ้นกับบริบทของหน่วยบริการและความรุนแรงของสถานการณ์ ส่งผลให้จำนวนวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปีที่เข้าถึงบริการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวรลดลงตามไปด้วย

วิธีการคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวรที่นิยมในวัยรุ่น คือ การฝังยาคุมกำเนิด เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการคุมกำเนิดสูง ออกฤทธิ์ได้นาน 3 และ 5 ปี และผลข้างเคียงน้อย ส่วนการใส่ห่วงอนามัยได้รับความนิยมลดลงเรื่อยๆ และคงที่ในปี 2563 ที่ผ่านมาก เนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมกับหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์/มีลูกแล้ว ใส่ได้ยากกว่าและมีผลข้างเคียงมากกว่าวิธีการฝังยาคุมกำเนิด
